

การห้ามเผาในที่โล่ง

“การเผาในที่โล่ง” (Open burning) หมายถึง การเผาวัสดุต่างๆ ในสถานที่ที่ควั่น และมลพิษถูกปล่อยสู่อากาศโดยตรง ไม่ผ่านกระบวนการที่จะกรองหรือบำบัด และกำจัดมลพิษที่ปล่อยออกมา การเผาในที่โล่งจึงเป็นกิจกรรมที่ปล่อยก๊าซเรือนกระจก หมอกควัน และฝุ่นละอองขนาดเล็ก (PM2.5) สู่บรรยากาศ ทำให้เกิดปัญหามลพิษทางอากาศและภาวะโลกร้อน

การเผาในที่โล่งเกิดจาก 3 กิจกรรมหลัก

การเผาเศษพืช
เศษวัสดุภาคการเกษตร

การเผาขยะมูลฝอยจากชุมชน

การเผาป่า

เพื่อเป็นการลดปัญหามลพิษทางอากาศและลดการปล่อยก๊าซเรือนกระจก จึงได้มีการรณรงค์สร้างความเข้าใจและออกกฎหมายที่เกี่ยวข้องในการ

“ห้ามเผาในที่โล่ง”

รู้หรือไม่ ? การเผาหญ้า เผาขยะ มีความผิดทั้งจำ ทั้งปรับ

การเผาหญ้า เผาขยะแม้จะเผาในที่ของตนเองหากการกระทำดังกล่าวทำให้เกิดเหตุรำคาญ เช่น กลิ่น ความร้อน สิ่งมีพิษ ฝุ่นละออง เขม่า เถ้า หรือกรณีอื่นใดจนเป็นเหตุให้เสื่อมหรืออาจเป็นอันตรายต่อสุขภาพ เจ้าพนักงานในท้องถิ่นมีอำนาจสั่งให้หยุดเผาได้ และหากยังคงมีการเผาอยู่หลังจากที่เจ้าหน้าที่ได้มีคำสั่งห้ามแล้ว

จะต้องระวางโทษจำคุกไม่เกิน 3 เดือน หรือปรับไม่เกิน 25,000 บาท หรือทั้งจำทั้งปรับ

การเผาหญ้า เผาขยะอาจเข้าข่ายคดีอาญาด้วยแม้เป็นการเผาทรัพย์สินของตนเองก็ตาม หากเป็นอันตรายต่อผู้อื่นและทรัพย์สินของผู้อื่น ผู้ใดกระทำให้เกิดเพลิงไหม้แก่วัตถุใดๆ แม้เป็นของตนเองจนน่าจะเป็นอันตรายแก่บุคคลอื่นหรือทรัพย์สินของผู้อื่น

ต้องระวางโทษจำคุกไม่เกิน 7 ปี และปรับไม่เกิน 140,000 บาท

ที่มา : ประมวลกฎหมายอาญา และพระราชบัญญัติการสาธารณสุข พ.ศ. 2535 และที่แก้ไขเพิ่มเติม

ผลกระทบจากการเผาในที่โล่งแจ้ง

ก๊าซคาร์บอนมอนนอกไซด์ (CO)

-ทำให้เกิดอาการปวดศีรษะ คลื่นไส้ อ่อนเพลีย และในกรณีที่ได้รับในปริมาณมาก อาจหมดสติและเสียชีวิตได้

ก๊าซไนโตรเจนไดออกไซด์ (NO₂)

-ทำให้เกิดอาการระคายเคืองตา และระบบทางเดินหายใจ เช่น ล้าคอ ซึ่งอาจทำให้เกิดอาการแน่นหน้าอก

ฝุ่นละอองขนาดเล็ก (PM₁₀) ที่เกิดจากการเผา สามารถเข้าไปในระบบทางเดินหายใจของมนุษย์ เกิดผลเสียต่อร่างกาย อาจทำให้หลอดลมอักเสบเป็นโรคหอบหืด โรคถุงลมโป่งพองหรือโรคมะเร็งปอดได้

ฝุ่นละอองขนาดเล็ก (PM_{2.5}) คือ ฝุ่นละอองขนาดเล็ก เล็กกว่าเส้นผมมนุษย์ 25 เท่า ลอยอยู่ในอากาศทั่วไป เกิดผลเสียต่อร่างกาย ไอ จาม แสบจมูก หายใจติดขัด แน่นหน้าอก ประชาชนที่อยู่ในกลุ่มเสี่ยง ได้แก่ เด็ก คนชรา และคนที่มีโรคประจำตัว โรคระบบทางเดินหายใจ โรคระบบหัวใจและหลอดเลือด

ด้านสุขภาพ

ด้านสิ่งแวดล้อมและเศรษฐกิจ

- X การเผา...ทำให้ปรากฏการณ์เรือนกระจก
- X การเผา...ทำให้โลกร้อน เกิดปัญหาฝนแล้ง ฝนทิ้งช่วง และน้ำท่วมขัง
- X การเผา...หากไฟลามเข้าเขตชุมชนจะเป็นการทำลายทรัพย์สิน และทำให้นักท่องเที่ยวในพื้นที่ที่เกิดไฟป่าลดลง

ด้านการเกษตร

การเผา...ทำลายดิน

ทำให้ดินเสื่อมโทรม อินทรีย์วัตถุและธาตุอาหารในดินลดลง โครงสร้างดินอัดแน่นเสียหาย ไม่ร่วนซุย กักเก็บน้ำได้น้อยลง และมีช่องว่างอากาศในดินน้อยลง ทำให้พืชไม่สามารถเจริญเติบโตได้ดี

การเผา...ทำลายน้ำในดิน

ทำให้ผิวดินมีอุณหภูมิจนถึง 90° ทำให้น้ำในดินระเหยสู่บรรยากาศ เกิดการสูญเสียน้ำในดิน ความชื้นในดินลดลง

การเผา...ทำลายแมลงศัตรูธรรมชาติ และจุลินทรีย์ที่เป็นประโยชน์ในดิน

ทำให้ระบบนิเวศของดินไม่สมดุล เกิดการแพร่ระบาดของโรคได้ง่าย เกษตรกรจึงต้องมีการใช้สารเคมีในการเพาะปลูกพืชมากกว่าเดิม ทำให้ต้นทุนการผลิตเพิ่มขึ้น

กรมควบคุมมลพิษ
POLLUTION CONTROL DEPARTMENT

สำนักงานสิ่งแวดล้อมและควบคุมมลพิษที่ 5

2/1 ม.6 ต.วังตะกั่ว อ.เมืองนครปฐม จ.นครปฐม

034-262339-40

วิธีการตรวจสอบคุณภาพอากาศ

1. การดาวน์โหลดแอปพลิเคชัน Air4Thai

2. ติดตามได้ที่เว็บไซต์ของกรมควบคุมมลพิษ

<http://www.pcd.go.th>

Air4Thai

ตรวจสอบคุณภาพอากาศของพื้นที่ที่ต้องการได้

ตรวจสอบคุณภาพอากาศระดับภูมิภาคได้

แสดงข้อมูลคุณภาพอากาศในพื้นที่ของคุณขึ้นเดครายชั่วโมง

ดาวน์โหลดเอกสาร บทความและความรู้ด้านสิ่งแวดล้อมแบบออฟไลน์ได้ทันที

ดัชนีสำหรับการรายงานคุณภาพอากาศ

ดัชนีคุณภาพอากาศ (Air Quality Index : AQI) เป็นการรายงานข้อมูลคุณภาพอากาศในรูปแบบที่ง่ายต่อความเข้าใจของประชาชนทั่วไป เพื่อให้สาธารณชนได้รับทราบถึงสถานการณ์มลพิษทางอากาศว่าอยู่ในระดับใด มีผลกระทบต่อสุขภาพอนามัยหรือไม่ ดัชนีคุณภาพอากาศ 1 ค่า ใช้เป็นตัวแกนค่าความเข้มข้นของสารมลพิษทางอากาศ 6 ชนิด ได้แก่

1. **ฝุ่นละอองขนาดเล็กไม่เกิน 2.5 ไมครอน (PM_{2.5})** สามารถเข้าไปถึงถุงลมในปอดได้ เป็นผลทำให้เกิดโรคในระบบทางเดินหายใจ การทำงานของปอดเสื่อมประสิทธิภาพ ทำให้หลอดเลือดแข็ง มีอาการหอบหืด (ค่ามาตรฐาน 24 ชม. ไม่เกิน 50 ไมโครกรัม/ลบ.ม. และตั้งแต่วันที่ 1 ต.ย. 2565 เป็นต้นไป จะต้องไม่เกิน 37.5 ไมโครกรัม/ลบ.ม.)

2. **ฝุ่นละอองขนาดเล็กไม่เกิน 10 ไมครอน (PM₁₀)** ส่งผลกระทบบต่อสุขภาพเนื่องจากเนื้อหยาบจึงเข้าไปสามารถเข้าไปสะสมในระบบทางเดินหายใจ (ค่ามาตรฐาน 24 ชม. ไม่เกิน 120 ไมโครกรัม/ลบ.ม.)

3. **ก๊าซโอโซน (O₃)** สามารถก่อให้เกิดการระคายเคืองตาและระคายเคืองต่อระบบทางเดินหายใจและเยื่อต่างๆ ความสามารถในการทำงานของปอดลดลง เหนื่อยเร็ว โดยเฉพาะในเด็ก คนชรา และคนที่ป่วยโรคปอดเรื้อรัง (ค่ามาตรฐาน 1 ชม. ไม่เกิน 100 ppb และค่ามาตรฐาน 8 ชม. ไม่เกิน 70 ppb)

4. **ก๊าซคาร์บอนมอนอกไซด์ (CO)** เนื้อหยาบจึงเข้าไปทำให้ก๊าซชนิดนี้ไปแย่งจับกับฮีโมโกลบินในเลือด เกิดเป็นคาร์บอนฮีโมโกลบิน (CoHb) ทำให้การลำเลียงออกซิเจนไปสู่เซลล์ต่างๆ ของร่างกายลดน้อยลง ส่งผลให้ร่างกายเกิดอาการอ่อนเพลียและหัวใจทำงานหนักขึ้น (ค่ามาตรฐาน 1 ชม. ไม่เกิน 30 ppm)

5. **ก๊าซไนโตรเจนไดออกไซด์ (NO₂)** ก๊าซนี้มีผลต่อระบบการมองเห็นและผู้ที่มมีอาการหอบหืดหรือ โรคเกี่ยวกับทางเดินหายใจ (ค่ามาตรฐาน 1 ชม. ไม่เกิน 170 ppb)

6. **ก๊าซซัลเฟอร์ไดออกไซด์ (SO₂)** สามารถละลายน้ำได้ดี สามารถรวมตัวกับสารมลพิษอื่นแล้วก่อตัวเป็นอนุภาคฝุ่นขนาดเล็กได้ ทำให้เกิดการระคายเคืองต่อเยื่อเมือก หู และระบบทางเดินหายใจ หากได้รับเป็นเวลานาน ๆ จะทำให้เกิดโรคหลอดเลือดอักเสบเรื้อรังได้ (ค่ามาตรฐาน 1 ชม. ไม่เกิน 300 ppb)

เกณฑ์ดัชนีคุณภาพอากาศ

สี	ค่า	จำนวน	ดัชนีรวมคุณภาพ	ผลกระทบต่อสุขภาพ
น้ำเงิน	0-25	6	0-50	ดีเยี่ยม
เขียว	26-50	5	51-100	ดี
เหลือง	51-100	4	101-200	พอใช้
ส้ม	101-200	3	201-300	เริ่มมีผลกระทบต่อสุขภาพ
แดง	201-300	2	301-500	มีผลกระทบต่อสุขภาพอย่างรุนแรง

แนวทางการจัดการปัญหาหมอกควันไฟป่าและฝุ่นละออง

สำนักงานสิ่งแวดล้อมและควบคุมมลพิษที่ 14 (สุราษฎร์ธานี)
130 หมู่ 1 ถนนวัดโพธิ์ ตำบลมะขามเตี้ย อำเภอเมือง
จังหวัดสุราษฎร์ธานี
โทรศัพท์ 0-7727-2789 โทรสาร 0-7727-2584
[http:// www.reo14.mnre.go.th](http://www.reo14.mnre.go.th)

ปัญหาหมอกควัน

หมอกควัน หมายถึง การสะสมของควันหรือฝุ่นละอองและอนุภาคแขวนลอยในอากาศเกิดการรวมตัวกันกับสารพิษหลากหลายชนิด มีอนุภาคนาโนเล็กและก๊าซพิษที่เกิดจากมลภาวะในอากาศสามารถเดินทางเข้าไปสู่ระบบทางเดินหายใจ เป็นต้นเหตุต่อปัญหาสุขภาพ ซึ่งสาเหตุส่วนใหญ่เกิดจากกิจกรรมของมนุษย์

สาเหตุของการเกิดปัญหาหมอกควันไฟป่าและฝุ่นละออง

การเผาป่า เผาขยะ

การก่อสร้างและอุตสาหกรรมต่างๆ

การเผาในที่เกษตร

การคมนาคมขนส่ง

แนวทางการจัดการปัญหาหมอกควันไฟป่าและฝุ่นละออง

1. เร่งรัดการประชาสัมพันธ์เชิงรุกและแจ้งเตือนล่วงหน้า 7 วัน ทุกพื้นที่

2. ยกระดับมาตรการการดำเนินงานตามแผนปฏิบัติการขับเคลื่อนวาระแห่งชาติ "การแก้ไขปัญหามลพิษด้านฝุ่นละออง" และแผนอื่นที่เกี่ยวข้อง

3. ยกระดับการบริหารจัดการเชื้อเพลิงแบบครบวงจร (ชิงเก็บ ลดเผา และ Burn Check)

4. กำกับดูแลการดำเนินการในทุกระดับอย่างเข้มงวด ติดตามผลการดำเนินการและประเมินสถานการณ์เป็นระยะอย่างต่อเนื่อง

5. ลดจุดความร้อน ป้องกันและควบคุมการเกิดไฟไหม้ทุกพื้นที่ และพัฒนาระบบพยากรณ์ความรุนแรงและอันตรายของไฟ (Fire Danger Rating System : FDRS)

6. ผลิตคืบกลไกระหว่างประเทศ เพื่อให้การป้องกันและแก้ไขปัญหามอกควันข้ามแดนมีประสิทธิภาพสูงสุด

7. ให้ทุกภาคส่วนเข้ามามีส่วนร่วมในการวางแผนและดำเนินการป้องกันและแก้ไขปัญหามอกควันไฟป่าและฝุ่นละออง

การดูแลสุขภาพอนามัย

กลุ่มเสี่ยง

ผู้สูงอายุ เด็กเล็ก หญิงตั้งครรภ์ ผู้ป่วยโรคระบบหัวใจ และหลอดเลือด โรคระบบทางเดินหายใจ

อาการผิดปกติ

ระคายเคืองตา แสบจมูก น้ำมูกไหล ไอ เจ็บคอ หายใจลำบาก แน่นหน้าอก คลื่นไส้

การปฏิบัติตัว

สวมหน้ากากอนามัยเมื่อออกนอกอาคาร

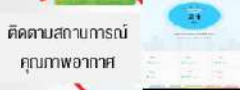
ปิดประตู/หน้าต่างไม่ให้ควันเข้าบ้าน

งดการเผาขยะ/ไม่เผาป่า

งดสูบบุหรี่

ติดตามสถานการณ์คุณภาพอากาศ

ดื่มน้ำบ่อยๆ

งดทำกิจกรรมนอกบ้าน เลี่ยงการออกกำลังกายที่ออกแรงหนักๆ

สังเกตอาการที่ผิดปกติ และควรรับพบแพทย์